

SAMHÄLLSKONTRAKTET

Verksamhetsberättelse 2019

UTVECKLING GENOM SAMVERKAN

Övergripande mål:

- 1) Höja kompetensnivån i regionen.
- 2) Stärka forskning och utbildning i samverkan.
- 3) Utveckla verksamheter och medarbetare inom offentlig sektor.
- 4) Vidareutveckla samverkan mellan högskolan och Samhällskontraktets parter.

Samhällskontraktet övergripande

Utifrån styrelsen direktiv tog arbetet med att formulera ett omtag form under hösten 2019. Arbetet fortsätter under 2020 och 2021 och styrs då av Samhällskontraktets Core Team på uppdrag av styrelsen.

Skapa gränsöverskridande mötesplatser och aktiviteter

Under året har ett systematiskt arbete bedrivits för att främja samarbete och gränsöverskridande aktiviteter mellan SK:s olika verksamhetsområden. En rad mötesplatser och aktiviteter har genomförts inom ramen för det övergripande. Bland annat:

- ACTION-Lab
- WS om digitala plattformar
- Strategiska WS om Samhällskontraktet
- Konferensen om nyanlända
- Dialogmöte om maskulinitet

För att åstadkomma en samsyn och tydliggöra förväntningar, roller och uppdrag i den fortsatta samproduktionen skapas en introduktion för medarbetare som ingår i SK-projekt, som sprids i sin helhet under 2020.

Systematiskt arbete med att utveckla metoder och modeller för samverkan

SK har under året utvecklat, spridit kunskap om och tillämpat olika former, modeller och koncept för samverkan. Arbetet med att utveckla långsiktigt hållbara strukturer för praktisknära forskning har utmynnat ut i PreLAB.

Förankring

Samhällskontraktet som samverkansarena har förankras tydligare i samtliga parter organisationer under 2019. Arbetet med att förankra Samhällskontraktet har förutom på våra event och event vi har deltagit på. Utöver det har förankring skett hos:
Regionstyrelsen i Sörmland
Regionstyrelsen Västmanland
Nätverk för kommunchefer i Västmanland
Västerås stads koncernledning

Uppföljning och effektutvärdering

Inför 2019 års verksamhetsplaner började effektlogiken tillämpas. I syfte att säkerställa transparens, målfokus och nytta för alla parter kompletterades effektlogiken med riktlinjer för hur projekt beviljas medel, hur de ska följas upp och hur effekterna ska utvärderas. Rutiner för uppföljning och effektutvärdering ska tas fram.

Strategisk kommunikation

Kommunikationen i SK lyfts in som en viktig del ur ett styrnings- och ledningsperspektiv. Det innebär exempelvis att samtliga parter får adekvat och relevant information samt att de via kommunikation och interaktion görs delaktiga i förekommande processer. Den strategiska kommunikationen har 2019 stärkts och en aktivitetsplan för kommunikation tagits fram. Väl fungerande kommunikation är avgörande för att utveckla och stärka samproduktionen och skapa ett gemensamt ägarskap.

Inkludera Mera

Hösten 2019 genomfördes konferensen Inkludera Mera i Eskilstuna och Västerås med totalt närmare 1000 deltagare.

Inkludera Mera syftar till att lyfta frågor om bemötande och mångfald samt främja erfarenhetsutbyte mellan parterna i Samhällskontraktet och medarrangörerna. Målgrupp är i första hand personal hos arrangerande parter. Under 2019 tog konferens ett brett grepp kring hälsa och välbefinnande med ett särskilt fokus på psykisk hälsa. En röd tråd genom dagen var ledarskapet och hur vi skapar förändring.

Alva Myrdal

Inriktningen på gästprofessorn under 2019/2020 var genus och jämställdhet. Årets gästprofessor blev Charlotte Williams, professor i socialt arbete, som forskar på ojämlikheter för etniska minoritetsgrupper i flera europeiska länder och delade vid två föreläsningar med sig av sina expertkunskaper om metoder för integrationsarbete.

Mälardalens Kompetenscentrum för Lärande (MKL):

Regionens mötesplats för samverkan kring skolutveckling, lärarutbildning och forskning i utbildningsvetenskap

Samverkan kring lärarutbildning och skolutveckling på vetenskaplig grund

Samverkan kring skolutveckling, praktknära forskning och lärarutbildning

Mälardalens kompetenscentrum för lärande (MKL)

Tre storskaliga digitaliseringsprojekt

MKL har under året genomfört en utlysning av medel till samproducerade forsknings- och utvecklingsprojekt inom FoU-programmet Lärarprofessionen i framtidens förskola och skola – fokus digitalisering. Tre storskaliga projekt beviljades medel och startade under hösten, med målet att vara klara 2021.

I anslutning till FoU-programmet har en doktorand inlett sin forskarutbildning mot licentiatexamen. Projektledaren för FoU-programmet har startat ett nätverk för digitaliseringssamordnare hos regionens skolhuvudmän och haft tre nätverksträffar. Projektledaren har också inlett ett samarbete med akademins nya projektledare för digitalisering av lärarutbildningen för att planera för hur FoU-programmet kan bidra i det arbetet.

Nio FoU projekt

De nio FoU-projekt som genomfördes med stöd av MKL 2017-2018 har följts upp och ca 7 vetenskapliga artiklar har skrivits, ca 6 presentationer vid forskningskonferenser har gjorts, ca 5 fortbildningsinsatser/seminarier/föreläsningar på förskolor/skolor har genomförts. Dessutom har 2 verktyg för stöd till undervisning tagits fram. Projekten har redovisat att deras resultat används på olika sätt i undervisningen på lärarutbildningen.

Öka antal behöriga lärare och förskollärare

MKL har inom Samproducerad lärarutbildning gjort olika insatser för att öka antalet behöriga förskollärare och lärare. Projektledaren gjorde en förstudie under årets början kring skolhuvudmännens kompetensförsörjningsbehov samt intresset för verksamhetsintegrerad lärarutbildning. Huvudmännen bjöds in till ett rådslag om lärarbristen i maj 2019 (ca 30 personer deltog) och utifrån rådslaget har flera åtgärder vidtagits. MDH har t.ex. utökat antalet platser på förskolläraryrket på distans från HT20, påbörjat arbete med kompetensutveckling för obehörig personal i förskola och skola samt planerat för en pilotkurs i kreativ processledning för förste förskollärare och förstelärare. En annan åtgärd är den kompetenskartläggning av personal i förskola och skola som Region Sörmland och Region Västmanland ska genomföra våren 2020. MKL har varit medsökande till den ansökan om medel för

kompetensförsörjning som Region Västmanland fått beviljad inför 2020 för projektet Nya vägar till fler behöriga förskollärare och lärare. MKL bidrog till MDH:s ansökan om medverkan i regeringens satsning på arbetsintegrerad lärarutbildning, vilket beviljades och blir ett ytterligare inslag i Samproducerad lärarutbildning kommande år.

Verksamhetsplanering

MKL:s styrgrupp har haft tre möten och ett internt för långsiktig verksamhetsplanering. MKL:s delprocessledare har rapporterat till Samhällskontraktets styrelse om MKL:s verksamhet och budget. MKL:s delprocessledare och projektledare har medverkat i regelbundna möten med Samhällskontraktets processledning kring utvecklingen av Samhällskontraktet, med företrädare för Region Sörmland och Region Västmanland, med regionernas skolchefsnätverk samt med nationella nätverket för regionala utvecklingscentra (RUC – MKL:s motsvarighet vid andra lärosäten). Intern samverkan har skett med bl.a. projektledare för övningsskolor, samordnare för uppdragsutbildning samt samverkanslektorer inom ULF-projektet. Ett förslag till årshjul 2020 har tagits fram för att tydliggöra för MKL:s samarbetspartners internt och externt hur olika aktiviteter och möten löper över året.

Utveckling av livslångt lärande

MKL har medverkat i akademins arbete med uppdragsutbildning och högskolans utveckling av "livslångt lärande". Flera kurser har getts på uppdrag av Skolverket eller skolhuvudmän inom fyra huvudområden: Specialläraryrket, Skola-arbetsliv, Förskolan och Nyanländas lärande.

Kommunikation

Kommunikationsarbetet har främst handlat om regelbunden uppdatering av webbplatsen samt utskick av det digitala nyhetsbrevet ca 10 gånger under året. Ett fåtal event har arrangerats bl.a. två webinarier inom English teachers sharing och alumnievent med en f.d. student från lärarutbildningen. MKL arrangerade Karriärdagen för förskollärare och lärare (arbetsmarknadsdag för studenter på lärarutbildningen) den 7 mars 2019. Ett 30-tal arbetsgivare ställde ut och ca 200 studenter besökte dagen.

Alla aktiviteter inom MKHV strävar mot att uppfylla MKHV:s övergripande mål: att främja hög kvalitet i verksamheter, utbildningar och forskning inom områdena barn och unga, personer med funktionsnedsättning och /eller psykisk ohälsa samt äldre inom hälsa och välfärd.

Arrangemang

MKHV:s parter har i fortsatt samverkan arrangerat föreläsningar, mässor och liknande inom MKHV:s verksamhetsområde.

Under 2019 arrangerade/deltog MKHV vid följande tillfällen:

- Anhörigas roll i vård och omsorg (föreläsning vid två tillfällen)
- Internationella kvinnodagen
- Sätt punkt för människohandeln i Sverige – stad för stad! (föreläsning)
- Innovation, forskning och utvecklingsdagen (Region Västmanland)
- Välfärdsteknikmässan: underlätta din vardag 2.0 (målgrupp äldre)
- Seniordagen (Västerås)
- Internationella barndagen
- Anhörigveckan (Eskilstuna)

Mälardalens kompetenscentrum för hälsa och välfärd (MKHV)

Verksamhetsplanering

MKHV:s organisation bestående av styrgrupp och arbetsutskott [AU] har under 2019 haft fyra styrgruppsmöten och åtta AU - möten. I styrgruppen har det funnits två representanter från vardera organisation och ordförande har varit akademichef Anna Letterstål, HVV.

Samverkanscheckar

MKHV beviljade tre projekt inom ramen för utlysningen av MKHV samverkanscheckar. Projektet hade innehåll inom områdena: barn och unga, äldreomsorg samt individer med funktionsnedsättning.

Forsknings- och utvecklingsprojekt

FoU-projekt som beviljats medel för 2019 har villkor om delat ledarskap med projektledare från både verksamhet och akademien och att det i projektet ingår att söka externa medel för vidare finansiering. Samtliga FoU-projekt som startat eller vidareutvecklats under 2019 har inslag av något eller några av följande perspektiv: ekonomi, delaktighet, internationalisering, nyttogörande (implementering) och /eller hälso- och välfärdsteknik (digitalisering).

Under hösten 2018 genomfördes en tvåstegsutlysning av FoU projekt inom MKHV:s uppdragssområde. Utlysningen omfattade finansiering av FoU projekt under perioden 2019-2020. Två projekt beviljades medel: **Multiprofessionellt samordnade insatser** – kommun och landsting tillsammans i team för en personcentrerad vård i hemmet av multisjuka äldre [**Multi-SAM**] samt **Webbplattform för att minska äldre personers sociala isolering och upplevda ensamhet [Fik@rummet]**. Projektens första år har genomförts enligt respektive plan för 2019 med leveranser utifrån överenskommelse. Utifrån styrgruppsbeslut från 2018 har projekten beviljats projektmedel för 2020, vilka har fastslagits av Samhällskontraktets styrelse under 2019.

Hälsoteknik

Vidare, som en del av Samhällskontraktets utvecklingsområde Hälsoteknik, har projektet HV3D under 2019 haft fortsatta medel från MKHV och externa finansiärer (Region Sörmland, Sveriges Landsting och kommuners nationella hjälpmedelsnätverk och Rekarne Sparbankstiftelse.) Projektet är beräknat att avslutas i november 2020.

Projekt Mollii

Projektet Mollii påbörjades 2019, där en intervention genomförs med hjälp av en dräkt, elektrodressen, som med elektrisk stimulering ska normalisera den obalans som finns i muskulturen hos personer med cerebral pares. Forskningsprojektet, som är ett samarbete mellan MKHV och FoU i Sörmland samt hjälpmedelscentrum/centralen i respektive regioner, följer sin tidsplan med avslut och rapport i mars 2020.

Projekt ACTION

Hållbar Samhällsutveckling [HSU] har drivit projektet Hållbar Livsstil (NESLA) nu mera ACTION, med fokus på ungdomar som inte slutför sina gymnasiestudier. Utifrån att HSU upplöstes fick MKHV förfrågan om att ta över detta projekt. Styrgruppen ansåg att projektet faller väl inom MKHV:s område och kommer därför att drivas vidare av MKHV under 2020. En nystart med en inledande workshop har utförts så att Samhällskontraktets samtliga parter fått vara delaktiga i att forma projektets fortsatta utveckling.

Unga som lever med försörjningsstöd

Fortsättning och förberedelser inför avslutning (disputation) av doktorandprojektet Unga människor som lever med försörjningsstöd: syn på arbete, karriär, egenförsörjning, utbildning och livschanser. Doktoranden har haft en ny föräldradighet som omfattat hela 2019, preliminärt projektavslut med disputation blir sen höst 2020.

Nära vård

Under hösten 2018 startades en förstudie om magister/master program med inriktning "Nära Vård" med flerprofessionell ingång. Rapportering av studien gav inte underlag för att utveckla en magister/masterutbildning i god och nära vård samt trygg och säker hemgång. Utifrån rapporten har styrgruppen under 2019 haft en pågående dialog gällande denna fråga och kommit fram till att utbildningen inte ska rikta sig till basnivå utan istället mot nyckelpersoner som kan driva förändring.

Kommunikation

Förutom kommunikation av Samhällskontraktet i nämnda arrangemang och på Samhällskontraktets webbsida så anordnade MKHV en halvdagskonferens (191114) för att informera om Samhällskontraktet, MKHV:s funktion och pågående projekt. Till detta tillfälle bjöds nyckelpersoner från Samhällskontraktets samtliga organisation in.

Inom Framtidens arbetsliv (FA) handlar frågorna i första hand om hur kommuner och landsting bör agera och arbeta för att vara attraktiva arbetsgivare på framtidens arbetsmarknad.

Framtidens arbetsliv (FA)

Verksamhetsplanering

Framtidens arbetslivs styrgrupp har under 2019 haft tre styrgruppsmöten som förutom att ge riktning åt pågående projekt (se nedan) också fört samtal kring en intern nyorganisation inom Samhällskontraktet. Detta mynnade ut i att styrgruppen för Framtidens arbetsliv stöttade det förslag som innebar att Samhällskontraktets verksamhet förändras till att ha två organisationsformer: två kompetenscentra och ett hopslaget gemensamt samverkansområde som inkluderar Framtidens arbetsliv, Hållbar samhällsutveckling samt utvecklingsområdet Innovationer i offentlig sektor. Verksamhet som planerats inom ramen för Framtidens arbetsliv kommer dock att genomföras som en del av det gemensamma samverkansområdet under 2020. Integrationen av de två samverkansområdena kommer också ske successivt under 2020 i syfte att värna områdenas särart och ta tillvara gjorda erfarenheter samtidigt som den nya organisationen form. Framtidens arbetslivs styrgrupp beslutade också att styrgruppen avvecklas under 2020.

Högre chefsprogrammet

Under 2019 har två projekt bedrivits. Det första projektet är "Utvärdering av det högre chefsprogrammet". Syftet med projektet har varit att undersöka samspelet mellan individuella och organisatoriska faktorer som är betydelsefulla för hållbart ledarskap och hållbart utvecklingsarbete i offentliga organisationer. Detta har gjorts genom att undersöka såväl organisatoriska förutsättningar och villkor för ledarskap, likväl som att studera chefers individuella förhållningssätt till ledarskap. Samtliga planerade datainsamlingar är genomförda (20 före-enkäter, 71 reflekterande texter i samband med modul 1–5 i omgång 2, intervjuer med nyckelpersoner och 20 uppföljande enkäter från deltagande chefer i omgång 1). Återkoppling av resultat har gjorts till deltagande chefer, programråd och styrgrupp. Resultat från projektet har även presenterats och diskuterats under arbetslivskonferensen FALF2019, "Hållbar utveckling i organisationer", som anordnades i Norrköping. Den vetenskapliga publiceringen är under pågående arbete.

VÄLKOM

Det andra projektet som bedrivits under året och som fortsätter under 2020 är "VÄLKOM" (Välfärdssektorns långsiktiga kompetensförsörjning). Det övergripande syftet med VÄLKOM är att analysera hur, när och varför olika faktorer underlättar eller hindrar organisationsdrivna förändringar. Vidare är syftet att jämföra olika datainsamlingsmetoder som kan användas för att öka förståelse för förändringsarbete och dess förutsättningar.

Ett antal förändringsprojekt följs hos våra samverkanspartners och målsättningen är att använda flera korta, icke tidskrävande datainsamlingar och snabb återrapportering, minst två olika metoder för varje delprojekt.

Under våren 2019 fram till november 2019 genomfördes det första pilotprojektet som innebar att följa ett förändringsarbete hos Divisionen för psykiatri och funktionshinder inom Region Sörmland. Huvudsyftet med delprojekt 1 var att undersöka betydelsefulla faktorer i förändringsledning genom att ta tillvara på den kunskap och de tankar som fanns hos verksamhetens chefer. Resultaten presenterades i november 2019 för deltagare i projektet, en sammanfattande skriftlig rapport av projektet har också lämnats till divisionen och en kortare presentation har även gjorts för programrådet.

VÄLKOM del 2

Kunskap, lärdomar och erfarenheter från det första projektet användes under hösten och vintern 2019 för att planera uppstarten av delprojekt 2 inom Eskilstuna kommun. Där kommer ett förändringsarbete inom verksamheten för Måltidsservice följas. Första kontakter och diskussioner genomfördes även i slutet av 2019 inför planering och uppstart av delprojekt 3 med Region Västmanland. Delprojekt 2 och 3 förväntas genomföras under våren 2020. Kontakter med Västerås Stad för delprojekt 4 kommer genomföras under våren 2020 och målsättningen är att delprojekt 4 kommer genomföras under försommar och höst 2020.

Hållbar samhällsutveckling (HSU) verkar för social hållbarhet. Partnerna samverkar om att formulera problem och samproducera kunskap. Problemen kan ha tekniska, miljömässiga, ekonomiska, samhälleliga och organisatoriska aspekter.

Hållbar samhällsutveckling (HSU)

Från NESLA till ACTION

Hållbar Samhällsutveckling [HSU] har drivit projektet Hållbar Livsstil (NESLA) nu mera ACTION, med fokus på ungdomar som inte slutför sina gymnasiestudier. Arbetet med ACTION kommer att drivas vidare av MKHV efter omtaget. HSU har under 2019 istället drivit på arbetet med PreLAB.

Från MEMOS till PreLAB

Förstudie MEMOS utvecklas vidare mot PreLAB och processutveckling för hela Samhällskontraktet.

PreLAB är arbetsnamnet för den samproducerande labbinriktade verksamhet som skall ta form genom Samhällskontraktets omtag under åren 2020-2021. En grupp bestående av representanter från alla parter i Samhällskontraktet har bildat PreLAB grupp som arbetar vidare med frågorna.

Centralt för PreLAB är samskapandet av samhälleligt värde och nytta för att möta olika samhälleliga utmaningar. PreLABs uppgift är att stödja initiativ och processer för att nå ett öppet, iterativt och brukarnära förhållningssätt till utvecklingen av nya produkter, tjänster och processer i en verklig miljö. För att uppnå sina mål tillhandahåller PreLAB expertis och innovationsverktyg, mobiliserar resurser från olika partners, samt arbetar aktivt med att skapa, koppla ihop och sprida praktisk och teoretisk kunskap.

Vad ska PreLab göra?

- Bygga infrastruktur
- Ta in olika parter
- Koordinera resurser
- Ta an samhällsutmaningar
- Facilitera att initiativ tas och provocera fram initiativ
- Samskapa värden och kunskap
- Bygga partnerskap exempelvis med studenter
- Förflyttning från samproduktion till samskapande.
- Använda innovativa verktyg
- Bli bättre på kollaborativ innovation
- Gå bortom vår organisation, vilka parter finns där?

PreLAB gruppen

Tidigare i höstas åkte en delegation från Samhällskontraktet på studieresa till Open Living Lab Days i Grekland. På studieresan deltog en representant från varje part. PreLAB presenteras som ett led i verksamhets- och samverkansutvecklingen. Efter studieresan har delegationen fortsatt arbetet med att utveckla PreLAB.

SAMHÄLLSKONTRAKTET

